

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind unele măsuri pentru consolidarea capacității instituționale a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, reorganizarea activității acesteia, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Secțiunea a 2 - a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ:

1. Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), ca organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică cu personalitate juridică, a fost înființată prin Ordonanța de Guvernului (OG) nr. 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 624 din 31 august 2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 609/2003, cu modificările și completările ulterioare, fiind stabilite domeniul de competențe, structura, sediul și cadrul general.

2. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului (OUG) nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității ANAF, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 144/2014, cu modificările ulterioare, Agenția a fost reorganizată ca urmare a fuziunii prin absorbție și preluarea activității altor instituții. În același act normativ au fost cuprinse dispoziții referitoare la înființarea Direcției generale antifraudă fiscală, ca structură fără personalitate juridică, în cadrul ANAF, cu atribuții de prevenire, descoperire și combatere a actelor și faptelor de evaziune fiscală și fraudă fiscală.

Cadrul general în materia administrației publice, care reglementează cadrul juridic necesar asigurării stabilității și eficienței autorităților atât la nivel central cât și la nivel local, este stabilit, în prezent, prin OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, unul dintre domeniile care fac obiectul de reglementare al Codului administrativ este Statutul funcționarilor publici, prevederi aplicabile și personalului contractual din administrația publică și evidența personalului plătit din fonduri publice.

3. Ordonanța Guvernului nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 1 septembrie 2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 247/2002, cu modificările și completările ulterioare.

4. Prin Legea nr. 268/2021 pentru înființarea Autorității Vamale Române și pentru modificarea unor acte normative s-a înființat Autoritatea Vamală Română ca organ de specialitate al administrației publice centrale în domeniul vamal, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor și finanțată de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Finanțelor, ca efect al reorganizării prin divizare parțială a Agenției Naționale de Administrare Fiscală. Autoritatea a preluat de la Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile subordonate acesteia activitatea, posturile și personalul structurilor vamale, respectiv Direcția Generală a Vămirilor din cadrul aparatului propriu al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, direcțiile regionale vamale și birourile vamale de interior și de frontieră din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice.

2.2. Descrierea situației actuale:

A) ANAF este organizată și funcționează în baza Hotărârii de Guvern nr. 520/2013, cu modificările și completările ulterioare, ca organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Ministerului Finanțelor, a cărei misiune este de a asigura resursele pentru cheltuielile publice ale statului, prin colectarea și administrarea eficace și eficientă a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, administrând în prezent 8.457.462 contribuabili.

Societatea în care trebuie să opereze Agenția se află într-o continuă dinamică, fundal pe care și activitatea administrației fiscale române se află într-un proces continuu de modernizare și de adaptare la realitățile economice. Un sistem sustenabil de colectare a veniturilor bugetare depinde în mare măsură de îmbunătățirea semnificativă a conformării voluntare și de creșterea eficienței și eficacității administrației fiscale față de evaziunea fiscală.

Rolul ANAF în cadrul funcționării statului este unul central prin faptul ca impozitele, taxele și contribuțiile sociale administrate de Agenție constituie majoritatea veniturilor bugetului general consolidat, aproximativ 80% din veniturile bugetului general consolidat, inclusiv a contribuțiilor sociale reținute și plătite de către angajatori. De colectarea impozitelor de către administrația fiscală depinde și dezvoltarea celorlalte instituții.

Astfel, pentru ca administrația fiscală să joace un rol cheie în colectarea veniturilor trebuie să fie în măsură să facă față provocărilor care apar în mod natural în acest domeniu de activitate, iar ca instrument de aplicare a politicii fiscale, trebuie să răspundă unor cerințe importante legate de profesionalism, eficiență și asigurarea continuității în colectarea resurselor financiare ale statului.

Prin continuarea măsurilor care privesc consolidarea și eficientizarea activității Agenției se urmărește maximizarea eficienței de operare a aparatului fiscal, creșterea accentuată a nivelului colectării fiscale, respectiv creșterea ponderii veniturilor fiscale către un nivel de 30-32% din PIB, pe termen mediu și lung.

Strategia ANAF aferentă perioadei 2021-2024 și-a propus următoarele obiective: îmbunătățirea serviciilor oferite - dezvoltarea unei relații de parteneriat cu contribuabilii pentru serviciile prestate, soluții digitale integrate - transformarea digitală a ANAF prin soluții digitale integrate, care utilizează la maximum datele și informațiile disponibile, prevenirea și combaterea evaziunii fiscale - ANAF - o organizație ce vine în sprijinul conformării contribuabililor și al menținerii unui mediu economic echitabil, eficiență și transparență - transformarea ANAF într-o instituție solidă, modernă și de încredere.

Funcționarea, în condiții normale, a instituțiilor statului depinde, în mod fundamental, de resursele colectate sub formă de impozite, iar colectarea fiscală depinde, în mare măsură de gradul de conformare fiscală, precum și de prevenirea și combaterea fenomenului de fraudă și evaziune fiscală, domenii de activitate ale ANAF aflate în continuă îmbunătățire .

Analiza evoluției ponderii veniturilor bugetare în PIB corelată cu cea a decalajului fiscal relevă faptul că România are o problemă constantă în ceea ce privește conformarea fiscală. ANAF urmărește orientarea către un model de administrare a veniturilor mai transparent și mai orientat către servicii, concomitent cu îmbunătățirea structurii organizaționale pentru a facilita creșterea performanței colectării veniturilor la bugetul de stat, îmbunătățirea conformării fiscale voluntare, precum și extinderea digitalizării ANAF.

În acest context, ocazionat și de obligativitatea punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările ulterioare, se impune o reșezare structurală a instituției, fiind necesară și o modificare organizatorică pentru a putea mobiliza de o manieră optimă resursele disponibile astfel încât să se permită implementarea eficientă a reformelor din toate punctele de vedere specifice unei schimbări.

I.În contextul general în care este nevoie de eficientizarea instituțiilor publice, continuarea implementării unei politici de resurse umane orientată spre atragerea, dar și menținerea în sistem, a personalului calificat și echilibrarea din punct de vedere cantitativ, ANAF are în primul rând nevoie de posturile, personalul și funcțiile necesare asigurării îndeplinirii acestor obiective.

Astfel, potrivit HG nr. 520/2013, ANAF este condusă de un președinte, cu rang de secretar de stat, care este ajutat în activitatea sa de 2 vicepreședinți cu rang de subsecretar de stat, numiți prin decizie a prim-ministrului la propunerea președintelui Agenției. Vicepreședinții exercită atribuțiile delegate de președintele Agenției. Întrucât, resursele umane din cadrul ANAF sunt deosebit de importante pentru a face față nevoilor funcționale în creștere și pentru a răspunde priorităților pe termen mediu și lung, priorități de digitalizare și modernizare, incluse și în Planul Național de Redresare și Reziliență, a apărut de strictă necesitate înființarea a încă unui post de vicepreședinte al ANAF, care să preia coordonarea directă a activității de digitalizare a instituției și care să contribuie astfel, de o manieră dedicată, la realizarea obiectivelor strategice asumate de Agenție.

În reforma 1 din Pilonul III, componenta C8 din cadrul Planului național de redresare și reziliență se abordează nevoia urgentă de modernizare și digitalizare a Agenției Naționale de Administrare Fiscală astfel încât colectarea impozitelor să fie mai eficientă în raport cu obiectivul de a crește raportul venit - PIB și de a reduce decalajul fiscal la TVA.

Digitalizarea masivă a sistemului informatic existent este condiția esențială și necesară procesul de consolidare instituțională și a veniturilor. Programul de Guvernare 2020-2024 prevede, printre obiectivele sale, reforma ANAF și schimbarea paradigmei relației stat-contribuabili, precum și accelerarea digitalizării ANAF. Prin ducerea la îndeplinire a acestor deziderate va crește baza de colectare și va fi prevenită evaziunea fiscală. Nu în ultimul rând, sistemul instituțional al Ministerului de Finanțe - ANAF trebuie consolidat și eficientizat printr-o transformare digitală, transformare culturală și investiții care, pe de o parte, să asigure beneficii clienților (contribuabili, dar și alte entități publice sau private) și, pe de altă parte, să îmbunătățească procesele interne și să introducă un mediu de lucru colaborativ, dematerializat și flexibil. În centrul acestui proces de transformare va sta digitalizarea completă a activității Ministerului de Finanțe și a ANAF, însoțită de investiții bine direcționate în tehnologie, în îmbunătățirea mediului de lucru și în formarea personalului.

În acest context, atingerea obiectivelor Ministerului Finanțelor și instituțiilor din subordine depinde într-o mare măsură de disponibilitatea și funcționarea la nivelul întregii organizații a unui sistem informatic de ultimă generație, care să deservească toate procesele menționate mai sus și să răspundă nevoii de informații a tuturor părților implicate în derularea acestor procese: MF și instituțiile sale subordonate, celelalte instituții publice din administrația publică centrală și locală, alte instituții ale statului, societăți comerciale, organizații, cetățeni.

Toate inițiativele de dezvoltare în continuare a sistemului de informații al organizației sunt strâns legate de o mai vizibilă plasare a informației în miezul deciziilor strategice, conform rolului decisiv pe care îl are aceasta în zilele noastre devenind necesară crearea unei funcții de top management la nivelul Agenției, prin înființarea a încă unui post de vicepreședinte al ANAF cu rol de legătură și transpunere a deciziilor între Ministerul Finanțelor și ANAF - aparat propriu și unități subordonate.

II.Se impune, de asemenea, o reorganizare a posturilor la nivelul agenției acolo unde este nevoie, precum și o revizuire a modelului organizațional într-un mod care să permită o performanță asumată a agenției și o eficientizare a activității instituției cu rolul cel mai pregnant în asigurarea veniturilor statului român, concomitent cu preluarea la nivel central a activității Direcției generale de administrare a marilor contribuabili pentru o eficientizare a activității acesteia, concomitent cu comasarea unor activități, întărirea structurilor suport de la nivel central și desființarea unor posturi de conducere.

În anul 2023, la nivelul ANAF, s-a realizat o analiză privind activitatea fiscală a contribuabililor mari, din perspectiva identificării cât mai corecte a eșantionului agenților economici cu cea mai mare importanță fiscală. În urma acestei analize s-a constatat necesitatea diminuării numărului

de mari contribuabili, în funcție de criteriul de baza agregat, raportat la ponderea acestora în veniturile bugetare declarate.

Până la data de 01 ianuarie 2024, numărul marilor contribuabili gestionați de Direcția generală de administrare a marilor contribuabili (structură înființată ca interlocutor fiscal unic care să asigure asistență în aplicarea unitară a legislației fiscale pentru acest tip de contribuabil) s-a situat în limita unui număr de maxim 3.000. Din aceștia însă, un total de 1.424 cei mari contribuabili dețin o pondere de 46,42% din sumele declarate la nivel național, diferența reprezentând un procent de până la 5% din aceste sume .

Ca atare, eliminarea unui număr contribuabili din categoria marilor contribuabili permite DGAMC să își orienteze eforturile pentru susținerea categoriei de contribuabili cu cel mai mare aport fiscal, oferind acestora servicii publice de o înaltă calitate.

Astfel, numărul de contribuabili aflați în administrarea DGAMC s-a diminuat începând cu 01 ianuarie 2024 cu 1.000 contribuabili (Ordinul nr. 1992/2023 al președintelui ANAF). Începând cu data de 1 iulie 2024, un număr de 1.064 contribuabili aflați în administrarea DGAMC vor trece în gestiunea Administrațiilor județene ale finanțelor publice, respectiv a Administrației Fiscale pentru Contribuabili Mijlocii București .

Luând în considerare cele menționate anterior, alte aspecte pozitive cum ar fi reducerea sarcinilor ce revin contribuabililor (ex: deplasarea la sediul organului fiscal - administrațiile județene ale finanțelor publice este mai facilă decât deplasarea acestora la sediul DGAMC din București), precum și diminuarea accentuată a numărului de personal al DGAMC sesizată în repetate rânduri de conducerea acestei structuri în cursul anului 2023, considerăm că măsura de reglementare diferită a modului de organizare și funcționare a DGAMC este oportună la acest moment .

De asemenea, funcționarea corectă a sistemului fiscal la nivelul său teritorial și al fiecărei categorii de contribuabili este importantă pentru a mobiliza veniturile necesare statului și finanțării politicilor sale publice pe termen mediu și lung, astfel încât să contribuie la dezvoltarea economică și socială. Reformele fiscale-structurale, orientate spre creșterea eficienței sectorului public, vor conduce, la rândul lor, la creșterea colectării veniturilor.

III. Se impune recunoașterea faptului că activitatea în cadrul administrației fiscale presupune cunoștințe specializate și care trebuie să țină pasul cu cele mai noi tendințe (pentru a putea contribui la reducerea evaziunii fiscale), precum și un volum de muncă deosebit, care fac necesară asigurarea resurselor necesare desfășurării activității la nivelul și standardele stabilite .

Evaziunea fiscală reprezintă un fenomen ale cărui efecte negative afectează veniturile bugetare și distorsionează mediul de afaceri. Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale asigură egalitatea cetățenilor prin echitatea impunerii, un mediu de afaceri în care legile pieței să funcționeze liber, concomitent cu încasări mai bune la bugetul statului. În acest context, reducerea evaziunii fiscale constituie un obiectiv strategic al ANAF, ca premisă pentru îmbunătățirea colectării creanțelor fiscale.

Spectrul de acțiuni întreprinse de ANAF pe linia de prevenire și combatere a evaziunii fiscale este variat, cuprinzând investigații, supravegheri și verificări fiscale, aplicarea de sancțiuni contravenționale, dar și stabilirea stării de fapt fiscale și sesizarea organelor de urmărire penală în cazul în care se constată împrejurări privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în domeniul financiar-fiscal.

Aceste activități sunt realizate prin Direcția generală antifraudă fiscală, singura structură de control operativ din cadrul ANAF care poate întreprinde permanent, la orice oră, acțiuni de control la toate categoriile de contribuabili, indiferent de forma de organizare, precum și în orice loc, indiferent de forma sub care se desfășoară activități economice, generatoare de venituri impozabile ori unde se află bunurile impozabile.

Pentru a permite îmbunătățirea principalei structuri de control operativ din cadrul instituției în lupta împotriva evaziunii și fraudei fiscale, se impune ca pentru această activitate personalul să

fie specializat și motivat. Personalul din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală este direct implicat în procesul de prevenire și combatere a actelor și faptelor de evaziune și fraudă fiscală. Având în vedere rolul și importanța atribuțiilor aferente funcțiilor publice din cadrul acestei structuri inclusiv considerarea faptului că vizează interesul public, este necesară reintroducerea funcției publice specifice la acest nivel, atât pentru personalul de execuție, cât și pentru cel de conducere, precum și gestionarea într-un mod productiv și eficient a resursei umane, prin organizarea în cadrul direcțiilor regionale antifraudă fiscală a unor structuri teritoriale cu sediul lucrativ la nivelul județelor din aria de activitate a acestora.

IV. În conformitate cu prevederile Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, funcționarii publici din cadrul organului fiscal, inclusiv persoanele care nu mai dețin această calitate, sunt obligați, în condițiile legii, să păstreze secretul asupra informațiilor pe care le dețin ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu. Secretul fiscal reprezintă orice informație de care dispun organele cu atribuții de administrare fiscală, ele reprezentând în sine secret de serviciu. Conform definiției, secret de serviciu sunt acele informații, date sau documente care nu constituie secret de stat, dar nu sunt destinate publicității și nu pot fi divulgate. Pentru nerespectarea secretului fiscal sunt aplicate mecanisme de sancționare a încălcării normelor legale.

În același context, Codul administrativ reglementează la art. 439 că "Funcționarii publici au obligația să păstreze secretul de stat, secretul de serviciu, precum și confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele de care iau cunoștință în exercitarea funcției publice, în condițiile legii, cu aplicarea dispozițiilor în vigoare privind liberul acces la informațiile de interes public."

Potrivit Legii nr. 182/2022 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare, în înțelesul acestui act normativ, informațiile se definesc ca fiind orice documente, date, obiecte sau activități, indiferent de suport, formă, mod de exprimare sau de punere în circulație, iar informații secrete de serviciu sunt acele informații a căror divulgare este de natură să determine prejudicii unei persoane juridice de drept public sau privat. Art. 31, alin.(4) din aceeași lege prevede că "neglijența în păstrarea informațiilor secrete de serviciu atrage, potrivit legii penale, răspunderea persoanelor vinovate."

Conform Codului penal - art.304:

"(1) Divulgarea, fără drept, a unor informații secrete de serviciu sau care nu sunt destinate publicității, de către cel care le cunoaște datorită atribuțiilor de serviciu, dacă prin aceasta sunt afectate interesele sau activitatea unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Divulgarea, fără drept, a unor informații secrete de serviciu sau care nu sunt destinate publicității, de către cel care ia cunoștință de acestea, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

V. Având în vedere că:

- un management comun al structurilor juridice din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice poate realoca resursele umane necesare astfel încât să fie menținut un flux continuu, echilibrat în derularea activității oricărora dintre acestea și permite depășirea vârfurilor de sarcină prin aducerea la îndeplinire a sarcinilor care revin structurii,
- prin unificarea punctelor de vedere și medierea argumentelor juridice rezultate din diferitele opinii emise în activitatea de interpretare, structurile beneficiare ale unui serviciu juridic vor obține un maximum de clarificări juridice necesare atât în procesul de reglementare/elaborare a actelor normative, cât și acela de aplicare/executare a legii,
- este necesară implementarea bunelor practici în scopul combaterii/înlăturării unor disfuncționalități și a ameliorării calității serviciilor oferite,
- existența mai multor servicii juridice în cadrul structurilor teritoriale, cu aceleași atribuții, este de natură să creeze premisele pentru o exprimare a unei poziții divergente/nuanțate între acestea dat fiind faptul că nu întotdeauna va exista o coordonare funcțională (o poziție comună)

a structurilor (fiecare structură va exprima un punct de vedere din perspectiva/în limita propriilor atribuții), se resimte nevoia modificării structurii organizatorice a serviciilor juridice județene din cadrul unităților fiscale subordonate agenției, în sensul funcționării acestora sub coordonarea unui conduceri unitare la nivel regional .

B) Contrabanda, fraudă vamală și fiscală sunt fenomene complexe, care se manifestă la nivel global și constituie o amenințare permanentă pentru mediul concurențial al pieței legale, interne și europene, de natură să afecteze substanțial bugetul de stat consolidat al fiecărui stat membru și implicit interesele financiare ale Uniunii Europene, acestea cauzând pierderi financiare importante, care se datorează sustragerii de la controlul vamal, neachitării taxelor vamale, a altor taxe datorate bugetului de stat, inclusiv a taxei pe valoarea adăugată (TVA) și a accizelor.

În cadrul Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020 - 2024, aprobată de Parlamentul României în anul 2020, care definește interesele și obiectivele naționale de securitate, se regăsește fenomenul de criminalitate organizată, în cuprinsul căreia atât contrabanda cât și evaziunea fiscală sunt menționate ca factor de risc și amenințare la securitatea națională a României, fiind stabilită, ca direcție de acțiune, prevenirea și combaterea activităților economice ilegale de mare amploare.

Studiile actuale indică o evoluție alarmantă a activității infracționale cu implicații severe asupra dezvoltării economice, a siguranței cetățenilor și a asigurării sustenabilității veniturilor la bugetul de stat.

Având în vedere că la nivelul ultimilor ani, modurile de operare în sfera introducerii pe piață a produselor contrafăcute, a contrabandei și a fraudelor vamale și fiscale s-au manifestat exponențial, manifestarea fiind preponderent apanajul grupărilor de crimă organizată, Autoritatea Vamală Română (AVR) și structurile de control din cadrul ANAF au desfășurat în mod continuu acțiuni specifice de contracarare a acestor fenomene infracționale, identificându-se noi manifestări și moduri de operare cu valențe transnaționale.

În considerentul celor prezentate, precum și a cadrului legal aplicabil în materie prin care s-a instituit sistemul național Ro e-Sigiliu (Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung), ANAF și AVR au emis Ordinul nr. 5/5/2024 pentru aprobarea Procedurii privind stabilirea criteriilor de risc care stau la baza analizei, aplicarea sigiliilor inteligente și monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri - RO e-Sigiliu, precum și a unor formulare.

Pentru implementarea Sistemului național RO e-Sigiliu este necesară dotarea cu sigilii inteligente, cu mijloace tehnice de supraveghere și monitorizare, asigurarea personalului dedicat și calificat, precum și asigurarea mobilității și eficacității, supravegherii și intervenției imediate prin achiziția mijloacelor de transport specializate, adecvate pentru îndeplinirea cu operativitate și în siguranță a misiunilor din teren, în zona de frontieră, pe căi rutiere principale și secundare dar și în zonele greu accesibile.

C) Remunerația egală este un principiu fundamental al UE care stabilește că remunerația acordată pentru aceeași muncă, plătită după rezultat să fie stabilită pe baza aceleiași unități de măsură.

Întrucât la nivelul unităților subordonate Ministerului Finanțelor există niveluri diferite de salarizare, pentru a asigura o salarizare corectă și echitabilă a angajaților din sistemul instituțional al MF, acestea au solicitat drepturilor salariale la nivelul celor de care beneficiază în prezent personalul din sistemul finanțelor publice.

În considerarea celor de mai sus și în raport de solicitările formulate apreciem că, în prezent, subzistă riscul de accentuare a nemulțumirilor în rândul angajaților acestor instituții concomitent cu necesitatea realizării obiectivelor ministerului propuse la standarde de performanță și eficiență.

Prin urmare se propune ca drepturile salariale ale personalului din cadrul unităților subordonate Ministerului Finanțelor să fie raportate la nivelul de salarizare pentru funcțiile din cadrul ANAF, unitate subordonată MF, având în vedere principiile asumate și consacrate în art. 6 din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, și în special ale cele de la lit. c) și f), respectiv principiul egalității, prin asigurarea de salarii de bază egale pentru muncă cu valoare egală, și cel al ierarhizării, pe verticală, cât și pe orizontală, în cadrul aceluiași domeniu,

în funcție de complexitatea și importanța activității desfășurate. Pentru menținerea principiului egalității și pentru aplicarea unui tratament unitar astfel încât nivelul salariilor lunare să fie același în toate unitățile subordonate MF, în cazul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor s-a formulat propunerea raportării la funcțiile din Agenția Națională de Administrare Fiscală cu același nivel al salariilor se bază prevăzute în anexele la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, aplicabile categoriei de personal respective, cu respectarea principiilor și a ierarhizării funcțiilor, astfel încât salariile lunare ale personalului din Oficiu să fie egale cu salariile lunare ale personalului din ANAF față de care s-a făcut raportarea.

2.3. Schimbări preconizate:

A) ANAF joacă un rol cheie în asigurarea colectării veniturilor statului, în conformitate cu liniile și pragurile trasate prin politica fiscală. Dincolo de rolul esențial pe care instituția îl joacă în colectarea veniturilor, este aproape imposibil de implementat politici fiscale coerente în absența unei administrații fiscale puternice.

În acest context, justificarea modificărilor propuse prin proiectul de act normativ prezent constă și în aducerea la îndeplinire a politicilor macroeconomice și a măsurilor de menținere a stabilității financiare, care să asigure încadrarea în țintele de deficit stabilite, precum și accelerarea măsurilor care să vizeze atât majorarea veniturilor bugetare, cât și reducerea unora dintre cheltuielile bugetare.

Măsurile propuse prin prezentul act normativ urmăresc evitarea riscului unor posibile presiuni asupra veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidat, astfel încât rolul ANAF să fie subsumat în totalitate obiectivelor și politicilor macroeconomice asumate de Guvern, împrejurări care se circumscriu necesității emiterii unei ordonanțe de urgență.

Întârzierea punerii în aplicare a propunerilor de reorganizare prezentate în acest proiect de act normativ nu ar permite o utilizare eficientă a resurselor umane și materiale alocate, cu efecte negative directe asupra colectării veniturilor bugetare aflate în competența de administrare a ANAF.

Resursele umane din cadrul Agenției utilizate la un potențial maxim și într-un cadru propice și, deopotrivă, o structură flexibilă, coerentă și adecvată obiectivelor asumate sunt două aspecte principale, deosebit de importante pentru a face față nevoilor funcționale în creștere și pentru a răspunde priorităților instituției, care asigură eficiența și calitatea serviciilor publice oferite contribuabililor și contribuie la atingerea obiectivelor strategice în domeniul fiscal, inclusiv în ceea ce privește prioritățile de digitalizare și modernizare.

I. Astfel, la nivelul Agenției se înființează un nou post de vicepreședinte care va coordona în mod direct activitatea de digitalizare a instituției, având în vedere dimensiunile și complexitatea activității ANAF în vederea eficientizării procesului aferent și asigurării unui circuit informațional decizional care să asigure o mai mare coerență decizională, dar și pentru o diminuare a efortului depus pentru atingerea obiectivelor (a costurilor operaționale) raportat la rezultatele obținute, obiectivele principale pe linia digitalizării neputând fi realizate fără o susținere consistentă și performantă din partea unui management dedicat.

În vederea respectării inițiativelor strategice ale Agenției, este nevoie să fie adoptate toate măsurile necesare pentru consolidarea capacității administrației fiscale de a colecta taxele la bugetul general consolidat în mod special prin digitalizare.

Noul post va fi obținut prin desființarea unui post vacant existent în cadrul ANAF și înființarea unui post de vicepreședinte ANAF, cu rang de subsecretar de stat, numit prin decizie a prim-ministrului, care va exercita atribuțiile delegate de președintele Agenției.

II. Având în vedere ponderea însemnată a veniturilor încasate de ANAF în totalul veniturilor bugetului general consolidat (exclusiv finanțările din fonduri europene), se poate observa că nerealizarea nivelului programat al veniturilor rezultat din legile bugetare anuale va influența negativ încadrarea în țintele de deficit bugetar.

Începând cu data de 1 aprilie 2024, în cadrul aparatului propriu al Agenției Naționale de Administrare Fiscală va funcționa Direcția generală de administrare a marilor contribuabili,

organ fiscal a cărui competență de administrare fiscală se stabilește în condițiile legii. Modalitatea de reorganizare a Direcției generale de administrare a marilor contribuabili, pierderea personalității juridice și funcționarea ei ca direcție generală în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală se va realiza prin fuziune. Fuziunea se va face prin absorbția Direcției generale de administrare a marilor contribuabili de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, în condițiile legii. Posturile și personalul aferente Direcției generale de administrare a marilor contribuabili vor fi preluate pe bază de protocol, în condițiile legii, în cadrul aparatului propriu al Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

III. Totodată, personalul Agenției este cel implicat în trasarea obiectivelor pentru îmbunătățirea conformării fiscale și pentru implementarea planurilor operaționale aferente, aspecte esențiale pentru consolidarea capacității de colectare, dar și pentru îmbunătățirea performanțelor organizaționale. Atâta vreme cât se așteaptă ca ANAF să livreze rezultate optime, personalul ANAF are nevoie să funcționeze într-un mediu de lucru stabil și predictibil.

Personalul din cadrul structurii specializate - respectiv Direcția generală antifraudă fiscală (DGAF)- este direct implicat în procesul de prevenire și combaterea actelor și faptelor de evaziune și fraudă fiscală. Pentru a permite îmbunătățirea structurii de control operativ privind lupta împotriva evaziunii și fraudei fiscale, se impune ca pentru această activitate personalul să fie specializat, având în vedere faptul că în activitatea DGAF există arii operaționale și strategice ale Agenției care pot fi îmbunătățite pentru atingerea unei performanțe și eficacități optime a organizației.

Se propune în acest sens revenirea la utilizarea unei funcții publice specifice structurii de antifraudă, respectiv funcția de inspector antifraudă care să susțină și să reflecte într-o manieră consistentă dezvoltarea activității, cu modificarea în mod corespunzător a cadrului legal aplicabil funcției publice și funcționarilor publici (OUG nr. 57/2019 cu modificările și completările ulterioare).

Potrivit prevederilor legale, organele de control din cadrul DGAF sunt în permanență la dispoziția serviciului. Astfel această structură poate interveni operativ prin controale antifraudă ori de câte ori starea de fapt o impune, fiind binecunoscut că faptele de evaziune fiscală sunt premeditate, autorii acestora putând acționa oricând și oriunde în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Atribuțiile și datele corespunzătoare operaționalizării sistemelor RO e - Transport și RO e-Sigiliu și având în vedere, totodată, noile reglementări legale privind prevenirea și combaterea unor activități economice ilicite, există premisa ca numărul de acțiuni operative de control să crească exponențial, fiind necesară o consolidare a funcției ocupate de personalul care efectuează control antifraudă.

Obligațiile specifice, suplimentare comparativ cu alte funcții generale din cadrul ANAF, precum punerea permanentă la dispoziția serviciului, portul de armament și de uniformă necesită reglementarea unor drepturi corelative printr-un statut special, aprobat prin lege.

Astfel, pot fi perfecționate cerințele profesionale și de integritate, dar și alte aspecte esențiale pentru asigurarea unei stabilități instituționale, ca premisă pentru eficientizarea activității DGAF și atingerea obiectivului strategic al ANAF pe linia prevenirii și combaterii evaziunii fiscale.

IV. Importanța respectării secretului fiscal este o cerință fundamentală care asigură funcționarea corectă a sistemului administrării fiscale, secretul fiscal fiind o informație cu un grad sporit de confidențialitate.

De asemenea, este oportun a se alinia legislația cu evoluția tehnologică în contextul creșterii importanței soluțiilor digitale în societatea românească, fiind astfel necesară o extindere a modalităților de colectare a consimțământului la variante actuale, mai eficiente, extrem de sigure și de rapide, în acord cu evoluția tehnologică. În acest sens se propune introducerea în cuprinsul actului normativ a unei reglementări referitoare la faptul că nerespectarea secretului fiscal de către personalul ANAF care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu are acces la informații care constituie secret fiscal potrivit legii, atrage răspunderea potrivit legii.

B) Sistemul național RO e-Sigiliu este un sistem bazat pe utilizarea unor dispozitive electronice și a unei aplicații informatice având drept scop urmărirea deplasării pe cale rutieră a mărfurilor aflate sub supraveghere, prin acesta implementându-se o metodă automatizată și rapidă de

gestionare a siguranței încărcăturilor în ceea ce privește integritatea transporturilor, precum și respectarea rutei de deplasare, prin punerea la dispoziție în timp real de informații cu privire la poziția geografică și la evenimente de natură a pune în pericol securitatea transportului.

Implementarea Sistemului național RO e-Sigiliu constituie un reper asumat, de care România are nevoie, pentru îmbunătățirea și modernizarea activității specifice a instituțiilor specializate din cadrul Ministerului de Finanțe îmbunătățirea cooperării cu celelalte instituții cu competențe.

Asigurarea respectării trasabilității transporturilor rutiere de bunuri pe teritoriul României se află într-o relație directă cu eforturile depuse la nivel unional iar adaptarea instituțiilor statului la noile cerințe demonstrează capacitatea României de a reacționa împotriva noilor forme de evaziune fiscală și fraudă vamală.

Pentru îndeplinirea responsabilităților și a misiunilor stabilite prin Sistemul național RO e-Sigiliu, precizate prin Ordinul comun nr. 5/5/2024, ANAF și AVR au nevoie de dotări corespunzătoare prin achiziția a unor mijloace de transport care să dispună de echiparea cu aparatură specifică și care să asigure funcționarea Sistemului național RO e-Sigiliu în regim 24/7.

În același timp mijloacele de transport vor asigura îndeplinirea și a celorlalte tipuri de acțiuni de supraveghere pe căile rutiere sau în proximitatea locurilor în care se desfășoară operațiuni economice cu mărfuri aflate sub supraveghere vamală sau cu produse accizabile, respectiv deplasarea operativă și în deplină siguranță a personalului care participă la acțiuni comune cu structuri din cadrul Ministerului de Interne și ale Ministerului Public.

Totodată se propune reglementarea ca achiziția acestor autoturisme să se efectueze prin sistemul centralizat al Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC).

Actul normativ în forma propusă reglementează derogare de la OUG nr. 34/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că în anul 2024 autoritățile din subordinea Ministerului Finanțelor care au atribuții de prevenire și combatere a evaziunii fiscale și a fraudei fiscale și vamale pot achiziționa autoturisme cu capacitate cilindrică mai mare de 1.600 cm³ și al căror preț poate depăși contravaloarea în lei a sumei de 23.000 de euro inclusiv T.V.A., calculată la cursul BNR din data inițierii procedurii de atribuire a contractului de achiziție, precum și produse de mobilier și aparatură birotică, așa cum sunt prevăzute în grupa 3 "Mobilier, aparatură birotică, sisteme de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale", subgrupele 3.1. "Mobilier" și 3.2. "Aparatură birotică" din cadrul HG nr. 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările ulterioare, precum și obiecte de inventar de natura acestora, în scopul dotării spațiilor cu destinația de birou.

Concluzionând cele de mai sus, prin prezentul proiect de ordonanță de urgență se propune:

1. înființarea celui de-al treilea post de vicepreședinte al ANAF,
2. renunțarea la personalitatea juridică și preluarea Direcției generale de administrare a marilor contribuabili la nivelul aparatului propriu al ANAF,
3. înființarea funcțiilor publice specifice de execuție de inspector antifraudă, dar și a funcțiilor publice specifice de conducere de inspector general antifraudă, inspector general adjunct antifraudă, inspector șef direcție antifraudă, inspector șef serviciu antifraudă,
4. introducerea unor reglementări referitoare la atragerea răspunderii potrivit legii în cazul divulgării secretului fiscal,
5. completarea art. 5 din OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 247/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou alineat referitor la achiziționarea de autoturisme de către autoritățile subordonate Ministerului Finanțelor care au atribuții de prevenire și combatere a evaziunii fiscale și a fraudei fiscale și vamale. Totodată se propune reglementarea ca achiziția acestor autoturisme să se efectueze prin sistemul centralizat al ONAC.
6. derogare de la OUG nr. 34/2023, privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că în anul 2024 autoritățile din subordinea Ministerului Finanțelor care au atribuții de prevenire și combatere a evaziunii fiscale și a fraudei fiscale și

vamale pot achiziționa autoturisme autoturisme, astfel cum sunt acestea definite la art. 3 pct. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2014, cu modificările și completările ulterioare, precum și mobilier și aparatură birotică, așa cum sunt prevăzute în grupa 3 "Mobilier, aparatură birotică, sisteme de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale", subgrupele 3.1. "Mobilier" și 3.2. "Aparatură birotică" din cadrul Hotărârii Guvernului nr. 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările ulterioare, precum și obiecte de inventar de natura acestora, în scopul dotării spațiilor cu destinația de birou.

7. Completarea Anexei 5¹ din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare prin introducerea funcțiilor publice specifice cu statut special din cadrul Autorității Vamale Române.

8. Introducerea unei reglementări care să ofere posibilitatea creerii cadrului necesar pentru asigurarea unei coordonări unitare a structurilor juridice de la nivelul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice, inclusiv al administrațiilor județene/ de sector.

9. Alinierea drepturilor salariale ale personalului din cadrul unităților subordonate Ministerului Finanțelor la nivelul de salarizare pentru funcțiile din cadrul ANAF, unitate subordonată MF,

4. Alte informații
Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2 Impactul social

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul

3.4 Impactul macroeconomic

Accelerarea reformei aparatului fiscal

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul

3.5 Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

ANAF instituție eficientă și transparentă

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

3.9 Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- mii. lei -						
Indicatori	Anul curent 2024	Următorii patru ani				Medi a pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acestea:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acestea:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						

(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						

4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8 Alte informații:

Măsurile de reorganizare propuse prin prezenta ordonanță vor conduce la o îmbunătățire accentuată a colectării cu impact asupra reducerii costurilor de funcționare.

Se propune promovarea proiectului actului normativ cu respectarea prevederilor art. VI din OUG nr. 115/2023, respectiv ale art. VII din OUG nr. 128/2023 cu privire la încadrarea în creditele bugetare aprobate.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

Actul normativ elaborat implică modificarea:

- Ordonanței Guvernului nr. 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 609/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității ANAF, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 144/2014, cu modificările ulterioare;
- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 41/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru reglementarea unor măsuri bugetare;
- Hotărârii Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun

sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.4 Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.6 Alte informații
Nu este cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
Nu este cazul
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
Nu este cazul
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale
Nu este cazul
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative
Nu este cazul
6.5 Informații privind avizarea de către:
a) Consiliul Legislativ
Proiectul de act normativ se supune avizului Consiliului Legislativ
b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
Nu este cazul
c) Consiliul Economic și Social
Nu este cazul
d) Consiliul Concurenței
Nu este cazul
e) Curtea de Conturi
Nu este cazul
6.6 Alte informații
Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ:
Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Nu este cazul

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
Nu este cazul
8.2 Alte informații
Nu este cazul

Având în vedere cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind unele măsuri pentru consolidarea capacității instituționale a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, reorganizarea activității acesteia precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

MINISTRUL FINANTELOR

MARCEL-IOAN BOLOȘ